

Anne van der Zwaag

LOOKS

GOOD

FEELS

GOOD

IS

GOOD

Hoe Social Design de wereld verandert

WE PROTECT YOU

Interview
MATTHIJS BOUW /
DUTCH WATER DESIGN

ARCHITECT

MATTHIJS BOUW

AZ: Waarom een consortium onder de noemer Dutch Water Design?

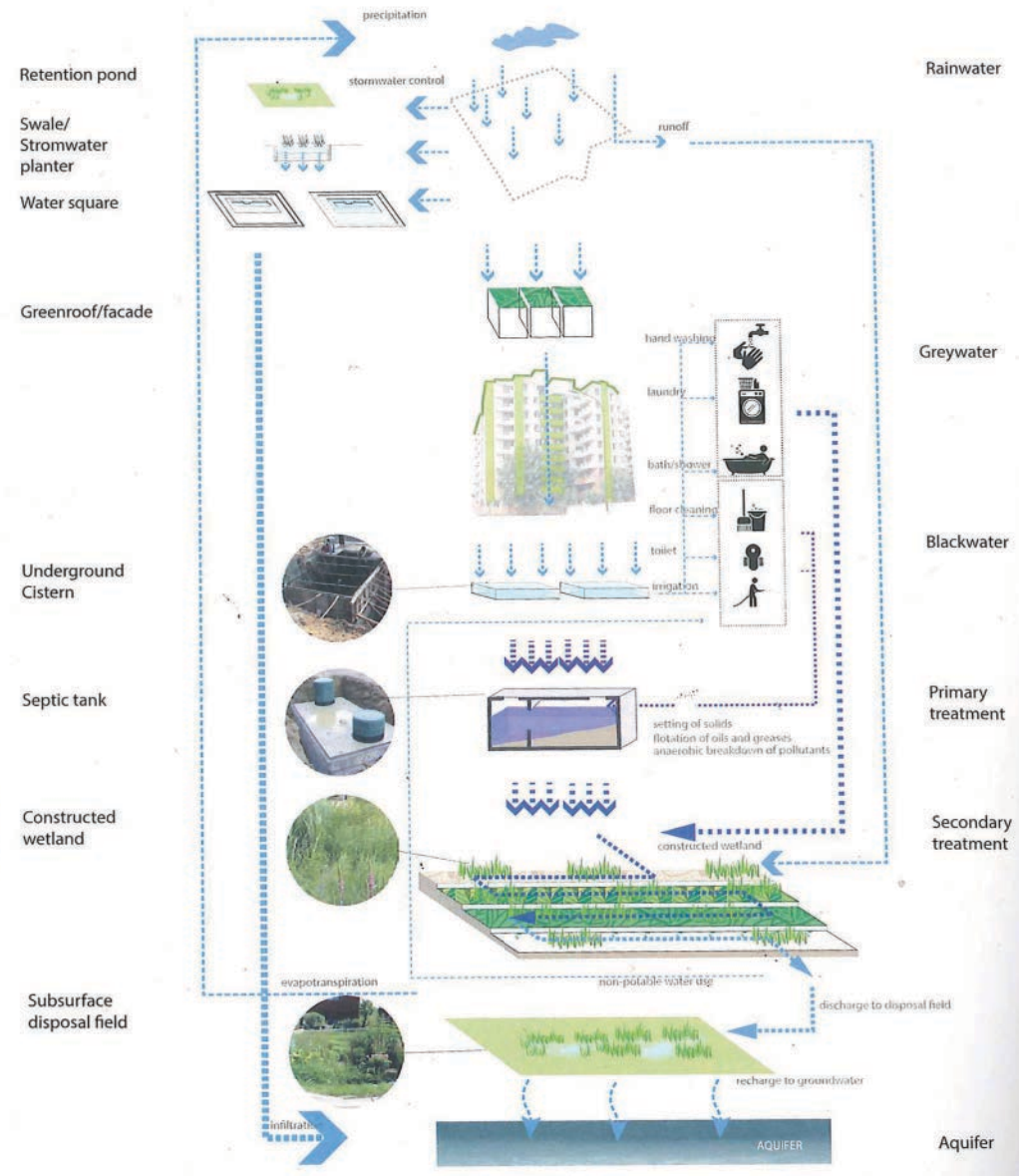
MB: 'Nederland is ruimtelijk en cultureel gevormd door water; grote delen van het land zijn onder zee-niveau, we hebben een lange kustlijn en verschillende rivieren stromen door het land. Eeuwenlang leven met water heeft Nederland veel kennis en ervaring opgeleverd. Door veranderingen in het klimaat en stijging van de zeespiegel is er wereldwijd behoefte aan experts op het gebied van water. Als architectenbureaus combineren wij veel expertise, zowel wat betreft de uitdagingen als de kansen die water biedt. In Nederland is het gewoon om kennis en krachten te bundelen, maar in veel landen is het niet vanzelfsprekend dat architecten en ontwerpers een rol spelen bij waterprojecten. We zijn 'in het dagelijks leven' natuurlijk gewoon concurrerende bureaus en werken buiten het consortium weinig samen, maar op het gebied van water zijn we complementair en versterken we elkaar. We kijken per project welke expertise nodig is en werken vervolgens met teams die worden samengesteld uit de verschillende bureaus. Hierbij betreft Dutch Water Design lokale partijen, kennisinstututen en partners op het gebied van engineering. Naar de buitenwacht communiceren we dat ieder bureau een eigen expertise inbrengt, om de breedte van onze competenties aan te geven, maar in praktijk is deze scheiding er niet.'

AZ: Wat is de reikwijdte van jullie projecten?

MB: 'We zijn op verschillende terreinen actief: grote strategische waterprojecten, watermanagement in de stedelijke ruimte, het ontwerpen van kustgebieden en openbare water-ruimtes zoals in parken, maar ook waterberging en waterbeheer. Die breedte heeft te maken met het water zelf, het stroomt immers alle kanten op. Onze internationale scope is eveneens heel breed. Door overstromingen en droogte staat water wereldwijd prominent op de agenda. Op dit moment werken we in Noord-Amerika, Europa en Azië. We oriënteren ons op Brazilië, maar doen ook verkennende studies dichtbij, in Duitsland. Sinds de start van het consortium wordt Dutch Water Design steeds vaker benaderd, maar nieuwe plannen vloeien ook voort uit bestaande projecten. In de zomer van 2013 waren we in India, waar water-vraagstukken een grote rol spelen, want India kent waterschaarste, met name in de stedelijke omgeving. Dergelijke problemen sporen we actief op, uit interesse en een gevoel van urgentie.'

AZ: Hoe ver gaat je rol als architect?

MB: 'Stedenbouw en watermanagement kun je niet los van elkaar zien. In Delhi bestuderen we samen met arch i-Platform, Studio Makkink & Bey en lokale overheden zoals de Delhi Development Authority een nieuw gebied: Dwarka. Dwarka telt ruim 600.000 inwoners maar is berekend op 1,3 miljoen. Het grote watertekort

SOCIALE DUURZAAMHEID ALS BASIS VOOR ECOLOGISCHE DUURZAAMHEID

▲ BIG Team, The Big U, Rebuild by Design competition, BIG Team
 > Delhi 2010, Dwarka Water, water diagram, Dutch Water Design & Studio Makink&Bey

houdt verdere ontwikkeling tegen. Ons werk op het gebied van water daar kan dus niet los worden gezien van de totale stedelijke ontwikkeling; krijgen we het watervraagstuk onder controle, dan kan ook de stad voort. Nederland is zich al heel lang bewust van de relatie tussen water en stad en zet deze kennis nu als exportproduct in. Het consortium is zo ook één van de deelnemers aan het project Rebuild by Design, een interdisciplinair initiatief van de Hurricane Sandy Rebuilding Task Force. Gezamenlijk zoeken we naar innovatieve oplossingen op het gebied van stedenbouw en ontwerp voor de gebieden die zijn verwoest door de orkaan Sandy. Het grootschalige project combineert de kennis van vormgevers, planologen, onderzoekers en ingenieurs om oplossingen te formuleren die eveneens toepasbaar zijn op andere stedelijke gebieden. Men weet inmiddels dat een conventionele aanpak van water, gebaseerd op verdediging, niet werkt en zoekt een meer holistische benadering, die wordt onderschreven door verschillende partijen die actief zijn op het gebied van stedelijke ruimte. Deze holistische benadering vertaalt zich binnen onze praktijk op een aantal manieren; we nemen de korte en de lange termijn in ogenschouw, werken op kleine en grote schaal, met lokale gemeenschappen en met instituties en overheden.

AZ: Op welke wijze implementeer je nieuwe plannen?

MB: 'Op papier is dit een taak van de overheid, maar in realiteit zie je dat de overheid vaak een ander probleem identificeert dan de gemeenschap. Veel van de uitdagingen op het gebied van water zijn niet alleen aan stedenbouw gerelateerd. Wil je iets veranderen dan spelen de lokale gemeenschap en economie een cruciale rol voor de slagingskansen. Je moet bewoners activeren. De gemeenschap is veelal

onderdeel van het probleem en moet dus ook onderdeel van de oplossing worden. In het verleden benaderden we dit vrij naïef, we probeerden simpelweg de Nederlandse kennis en aanpak te hanteren. Nu beseffen we hoe belangrijk lokale inbedding en samenwerking is. Duurzaamheid laat zich op verschillende manieren definiëren, maar sociale duurzaamheid vormt een belangrijke basis voor ecologische duurzaamheid. Bij een ramp zoals Sandy wordt direct en pijnlijk duidelijk hoe Amerika is verdeeld in de 'haves' en 'have nots'. Naast fysieke oplossingen moet je dus ook werken aan sociale structuren, je bent als architect net zo goed een *community organiser*.'

AZ: In hoeverre speelt economisch gewin?

MB: 'De groei van steden in delta's en laaggelegen gebieden is wereldwijd enorm, hetgeen watermanagement steeds belangrijker maakt. Miljoenen mensen worden door de kracht van het water bedreigd. Tegelijkertijd genieten evenzo velen van water en zijn we er niet alleen ecologisch maar ook economisch van afhankelijk. Daarom is het belangrijk bij elk traject naar een zakelijke logica toe te werken. Je moet een *business case* hebben om je project te kunnen onderbouwen en te realiseren. Maak duidelijk wat lokale gemeenschappen aan de maatregelen hebben zodat ze bereid zijn zich te committeren. Naast veiligheid zijn gezondheid, ecologie, recreatie en natuurlijk economie belangrijke thema's die bij het ontwerpen worden meegenomen. Want water heeft, naast de problemen die het met zich meebrengt, juist ook heel veel positieve kanten.'